

بررسی رفتارهای تخریبی در فوتبال باشگاههای کشور

مجری: محسن صفابخش

پژوهشگر تحقیقاتی موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران - ۱۳۸۶

چکیده:

هدف اصلی از اجرای این طرح گونه‌شناسی، همه‌گیر شناسی و سبب شناسی رفتارهای تخریبی در فوتبال باشگاهی کشور به منظور ارائه راه کارهای اجرایی مطلوب در جهت پیشگیری از رفتارهای تخریبی تماشاگران فوتبال می‌باشد.

در این مطالعه با توجه به ماهیت موضوع از روش‌های بررسی اسنادی، پیمایشی و میدانی استفاده شده است. جامعه آماری این بررسی از کلیه هواداران باشگاه‌های شرکت کننده در ششمین لیگ فوتبال حرفه‌ای کشور در سال‌های ۸۶-۱۳۸۵ که دارای تجربه رفتارهای تخریبی می‌باشند تشکیل شده است. به منظور تعیین جامعه آماری از روش نمونه‌گیری تصادفی استفاده شده است. اندازه حجم نمونه نیز (۸۶۰ نفر) از تماشاگران فوتبال که دارای تمایلات تخریبی می‌باشند به عنوان گروه تجربی محاسبه شده و به منظور بالا رفتن میزان روایی و اعتبار علمی تحقیق و تسهیل آزمون فرضیه‌ها جامعه دیگری از تماشاگران فوتبال (۵۰۰ نفر) که فاقد تجربه رفتارهای تخریبی باشند به عنوان گروه کنترل انتخاب و مورد مصاحبه قرار گرفته‌اند.

اطلاعات مورد نیاز در این بررسی از طریق رجوع به داده‌های موجود، اطلاعات ثانویه، مصاحبه هدایت شده، مشاهده مشارکتی و تکمیل پرسشنامه جمع‌آوری شده است.

اطلاعات جمع‌آوری شده از طریق پرسشنامه پس از کدگذاری وارد کامپیوتر شده و با استفاده از مجموعه آماری برای علوم اجتماعی (SPSS) مورد پردازش قرار گرفته و سپس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

مهمترین یافته‌های توصیفی این بررسی به قرار زیر می‌باشد:

- ۱- در ترکیب سنی اعضای گروه تجربی بالاترین نسبت به گروه سنی ۱۹-۱۵ سال با ۴۰/۵ درصد اختصاص دارد.
- ۲- بالغ بر ۸۶ درصد اعضای گروه تجربی دارای منشأ شهری می‌باشند.
- ۳- بالغ بر ۴۰/۷ درصد اعضای گروه تجربی شاغل، ۱۷/۸ درصد جوای کار، ۳۶/۷ درصد دانش آموز یا دانشجو و ۴/۸ درصد به خدمت نظام وظیفه اشغال دارند.
- ۴- اغلب اعضای گروه تجربی (۸۵/۷ درصد) تاکنون ازدواج نکرده و ۱۴/۳ درصد دارای همسر می‌باشند.
- ۵- بالغ بر ۶۰ درصد اعضای گروه تجربی اوقات فراغت خود را با گروه همسال می‌گذرانند.

۶- مهمترین رفتار تخریبی که اعضای گروه تجربی در ورزشگاه به آن دست زده‌اند "تخریب صندلی‌های جایگاه تماشاگران" بوده که ۱۹/۶ درصد پاسخ‌ها به آن اختصاص دارد مهمترین علت دست زدن به رفتارهای تخریبی نیز "انتقام جویی، ابراز خشم، تنفر و نارضایتی بر اثر احساس اجحاف" بوده که ۳۲/۳ درصد پاسخ‌ها به آن تعلق دارد.

مهمترین یافته‌های حاصل از آزمون فرضیه‌های تحقیق نیز به قرار زیر می‌باشد:

- ۱- بین سن و دست زدن به رفتارهای تخریبی رابطه و همبستگی معنی‌داری وجود دارد.
 - ۲- بین پایگاه اجتماعی - اقتصادی والدین تماشاگر و میزان دست زدن به رفتارهای تخریبی رابطه و همبستگی معنی‌داری وجود دارد.
 - ۳- شکست و ناکامی باشگاه مورد علاقه اگر با احساس اجحاف همراه گردد احتمال دست زدن به رفتارهای تخریبی را افزایش می‌دهد.
 - ۴- دست زدن به رفتارهای تخریبی محصول یادگیری و تجربه است.
 - ۵- کسب اعتبار و قدرت و شناخته شدن و خودنمایی در گروه دوستان احتمال دست زدن به رفتارهای تخریبی را افزایش می‌دهد.
 - ۶- رفتارهای تخریبی در جمع تقویت شده و میزان دست زدن به رفتارهای تخریبی در انبوه تماشاگران افزایش می‌یابد.
 - ۷- تماشاگرانی که بین راه حل محتاطانه و گستاخانه باید یکی را انتخاب کنند هرگاه تصمیم‌گیری به صورت دسته جمعی انجام شود گستاخانه‌تر عمل می‌کنند.
 - ۸- زدن برچسب خرابکاری به تماشاگر احتمال دست زدن به رفتارهای تخریبی را افزایش می‌دهد.
 - ۹- کهنگی، فرسودگی، کثیفی، محل استقرار نامناسب تأسیسات و اموال عمومی در ورزشگاه و خارج از آن احتمال دست زدن به رفتارهای تخریبی را افزایش می‌دهد.
- کلمات کلیدی: رفتار تخریبی، باشگاه‌های ورزشی، هواداران، لیگ حرفه‌ای فوتبال.